

своєчасно погасити свої строкові зобов'язання. При дослідженні поточної платоспроможності порівнюються суми платіжних засобів підприємства зі строковими зобов'язаннями [39, с. 56].

Ефективність фінансування діяльності підприємства можна оцінити за допомогою абсолютних та відносних показників фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності. Інформаційною базою для визначення ефективності фінансування підприємства є баланс (звіт про фінансовий стан) підприємства. В свою чергу, для оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства застосовують показники динаміки складу та структури активів підприємства, ділової активності, а також руху та ефективності використання його основних та оборотних активів.

Отже, для оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства розраховують два блоки показників, пов'язаних відповідно з пасивами та активами підприємства, насамперед, динаміку складу, структури та напрямів використання фінансових ресурсів. Крім того, для відображення стану фінансової бази підприємства використовують спеціальні показники: абсолютної та відносної фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності, ділової активності, руху та ефективності використання основних засобів, а також рентабельності активів та пасивів акціонерного товариства.

Література

1. Новашина Т.С. Финансовый анализ / Т.С. Новашина., В.И. Карпунин. – М.: Московская финансово-промышленная академия, 2005. – 192 с.
2. Передерієнко Н.І. Фінансовий менеджмент: підручник для студ. вищих навч. закл. / Н.І. Передерієнко, Я.В. Котляревський, О.М. Дем'яненко. – Л.: Українська академія друкарства, 2008. – 200 с.
3. Погожа Н.В. Проблемні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства в умовах рецесії України / Н.В. Погожа // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2013. – №. 2 (45). – С. 144-149.

Турчиняк О. В., ст. гр. ФСТЗм-11
Гуцал І. С., д.е.н., професор

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ

Одним із важливих завдань розвитку економіки України є розробка механізмів формування інвестиційно-привабливих та інноваційно-спрямованих акціонерних товариств. Розвиток ринкових відносин вимагає підвищення результативності їх діяльності. Оцінка ефективної діяльності суб'єкта господарювання визначалася шляхом аналізу прибутку підприємства, а згодом

учені-економісти доповнили його коефіцієнтами ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості. Аналіз та виявлення резервів збільшення прибутку здійснюється також і аналітиками фондового ринку з метою додаткового стимулювання інвестора.

Подальші економічні дослідження проблем функціонування акціонерних товариств як мікроекономічної системи дали змогу вченим зробити висновок, що життєздатність та ефективність їх діяльності обумовлюється станом грошових потоків, які відображають сукупність економічних процесів. Грошові потоки – це “кровообіг” будь-яких суб’єктів господарювання, тому забезпечення раціонального їх формування та використання є запорукою стійкого фінансового стану акціонерних товариств.

Окремим аспектам сутності, принципам, методам оцінки, аналізу та управління грошовими потоками підприємств приділяють увагу: І.В. Алексеев, А.А. Гриценко, О.М. Деменіна, В.Н. Єгоров, О.С. Єфремов, Г.Г. Кірейцев, М.А. Козоріз, Р.О. Костирко, М.Н. Крейніна, А.В. Ластовенко, Л.О. Лігоненко, С.І. Надточій, В.М. Порожня, Р.А. Слав’юк та інші.

Господарська діяльність суб’єктів підприємницької діяльності в економічній системі держави характеризується інтенсивністю здійснення ними інвестиційної діяльності, тобто обсягами та формами інвестицій. Грошові потоки інвестиційної діяльності акціонерних товариств – це сукупність розподілених й організованих у просторі та часі позитивних (вхідних) і негативних (вихідних) грошових потоків, які виникають у процесі здійснення акціонерними товариствами інвестиційної діяльності, характеризують її місце у формуванні фінансових ресурсів і супроводжують рух вартості.

Інвестиційні грошові потоки акціонерних товариств формуються та перерозподіляються через інвестиційний ринок, який тісно взаємопов’язаний із фондовим ринком. Грошові потоки акціонерних товариств визначають потенціал формування внутрішнього джерела фінансування їх розвитку та забезпечують формування додаткових інвестиційних ресурсів для здійснення фінансових інвестицій на ринку цінних паперів. Величина грошових надходжень та виплат відображає інтенсивність, ефективність та особливості інвестиційної діяльності, а наявність грошових потоків характеризує обсяг фінансових ресурсів, що можуть інвестуватися у новий цикл господарської діяльності акціонерних товариств. З огляду на зазначене вище, на наш погляд, доцільним є дослідження суті поняття “грошовий потік інвестиційної діяльності акціонерних товариств” як одного з основних індикаторів ефективності їх господарювання.

Водночас, система управління вхідними інвестиційними грошовими потоками потребує значних затрат на підготовку первинних даних та пред’являє підвищені вимоги щодо їх точності. Система планування грошових потоків інвестиційної діяльності суб’єктів господарювання не забезпечує

достатньо широкого набору даних про усі фактори інвестиційного процесу і необхідної точності у дотриманні графіка надходжень грошових потоків через необхідність відволікання їх у сферу операційної діяльності.

Враховуючи зазначене вище, систему управління вхідними грошовими потоками можна доповнити системою оперативного і короткострокового планування з урахуванням критичних ресурсів, сформованою нами на основі системи управління матеріальними потоками з використанням принципів попереднього планування. Підприємство не має завершеного плану та графіка своєї інвестиційної діяльності, вони пов'язані з конкретним інвестиційним проектом та оптимізують надходження коштів у межах здійснення проекту. Для фінансових підрозділів розробляються лише укрупнені плани (наприклад, на місяць), а їх деталізація по декадах та днях здійснюється виконавцями робіт.

Управління грошовими потоками інвестиційної діяльності підприємств на основі оптимізації їх попиту та пропозиції передбачає виявлення вузьких місць у процесі їх руху.

Під час формування близького до оптимального графіка руху інвестиційних грошових потоків важливо використовувати критерій забезпеченості інвестиційної діяльності власними коштами та ефективного використання грошових потоків інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання. Результативність такої системи оптимізації інвестиційних грошових потоків, на наш погляд, призводить до зростання рівня їх ефективності. Така система управління вхідними та вихідними грошовими потоками інвестиційної діяльності підприємств є інтегрованою системою управління і відповідає принципам цілісності, взаємозв'язку між вхідними і вихідними грошовими потоками, інтеграції завдань та функцій системи.

В системі оперативного планування інвестиційних грошових потоків здійснюється планування фінансування кожного інвестиційного проекту, що передбачений інвестиційною політикою акціонерного товариства. План здійснення вихідних інвестиційних грошових потоків акціонерного товариства формується на основі розрахунку потреби у інвестиційних грошових потоках. Розробка програм руху грошових потоків інвестиційної діяльності акціонерних товариств передбачає визначення прогнозного рівня попиту на інвестиційні ресурси (визначення масштабів інвестиційної діяльності акціонерних товариств у розрізі реального та фінансового інвестування), а також прогнозних обсягів пропозиції інвестиційних грошових потоків (майбутні обсяги отриманого чистого прибутку, амортизаційних відрахувань та інших вхідних інвестиційних грошових потоків).

Література

1. Деменіна О.М. Управління грошовими потоками в межах концепції фінансової рівноваги підприємства / О.М. Деменіна // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 7 (37). – С. 14-17.

2. Надточій С.І. Теоретичні основи грошових потоків підприємства / С.І. Надточій // Формування ринкових відносин в Україні. – 2011. – № 12 (55). – С. 83-87.

3. Олійник О.О. Грошові потоки підприємства: інформаційна функція, об'єкт управління / О.О. Олійник, Т.І. Олійник // Вісник Дніпропетровської державної фінансової академії. – 2014. – № 1 (15). – С. 107-110.

4. Тітова Н.А. Фінансові аспекти управління ризиками інвестиційного проекту / Н.А. Тітова, А.Ю. Попова // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 7 (49). – С.76-80.

Фаринич Ю. Ю., ст. гр. ФСТЗМ-11
Квасовський О. Р., к.е.н., доцент

НАПРЯМИ ГРУПУВАННЯ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН НА ПІДПРИЄМСТВІ

Фінансові відносини на підприємстві є дуже важливими, оскільки від них залежить фінансова спроможність підприємства щодо забезпечення своєї поточної діяльності, подальшого розвитку, погашення лише короткострокових чи і довгострокових зобов'язань, більше того, основою даного поняття повинна бути не комплексність, а реальна можливість забезпечення як свого розвитку, так і погашення певних зобов'язань.

Фінансові відносини підприємств залежно від економічної сутності групуються за такими основними напрямками:

1) відносини з іншими підприємствами й організаціями – найбільша за обсягом грошових платежів група. Це відносини між підприємствами, пов'язані з виконанням договірних зобов'язань (із постачальниками, покупцями, будівельниками, транспортниками та іншими підприємствами як всередині країни, так і за її межами). Фінансові відносини між підприємствами виникають у такому зв'язку: реалізація виробленої продукції; купівля-продаж товарно-матеріальних цінностей для господарської діяльності; сплата й отримання штрафів, пені й інших платежів; перерахування коштів у цільові фонди інших підприємств; розподіл прибутку від спільної діяльності. Ця група відіграє первинну роль, оскільки у сфері матеріального виробництва створюється національний дохід, підприємства одержують виручку від реалізації продукції та прибуток;

2) фінансові відносини всередині підприємства – відносини між окремими структурами, підрозділами підприємства (філіалами, цехами, відділами), а також відносини адміністрації з робітниками підприємства. Такі відносини виникають у зв'язку з формуванням статутного капіталу, формуванням і розподілом прибутку, фондів спеціального призначення; оплатою праці робітників та службовців, виплатою премій і матеріальної допомоги;